

trum bijdraagt tot de zoektocht naar een Catalaanse schriftuur. Daartoe gaf het aan vijf acteurs de opdracht een theatermonoloog te schrijven. Twee daarvan waren op het Festival te zien. Javier Tomeo (herinner u *Amado Monstre* van vader en zoon Moeremans in Arca) schreef *El gal-litigre*, een symbolisch verhaal waarin circuslui twisten over de voorliefdes voor hun getemde dieren. Alleen de clown is onnozel genoeg om te geloven in een fictief dier dat een universele unie vertegenwoordigt. Onverstaanbaar was de psychologische tekst *No hauries d'haveringut* van Feliu Formosa.

Als curiosum van het Festival kan wellicht het acteuredebuut van Daniel Benoin genomineerd worden. De huisbaas van de Comédie de Saint-Etienne heeft al een staat van verdienste als filmmaker, dramavertaler en regisseur. In die laatste functie was hij twee keer in KNS te gast met regieën van *Ghetto* en *Woyzeck*. Benoin is vooralsnog geen topacteur. Daarvoor zie je hem te nadrukkelijk spelen. Ook *Tentative de soirée en tenue de suicide*, van de hand van zijn kompaan Serge Gaubert, kon niet overtuigen. Naar mijn smaak zaten er teveel clichés in: de eenzame schrijver achter zijn schrijfmachine (Benoin kan niet tikken) en een opeenstapeling van problemen als echtscheiding, eenzaamheid, aandacht krijgen... erg vermoedend. Behalve een paar fragmenten waar die schreeuw om aandacht ziekelijk en ronduit pervers is. De eenzame schrijver maakt een videoregistratie van zichzelf waarin hij speelt dat hij in een literaire praatshow zit. Of hij huurt stoepoezen om zich te laten fotograferen. De extreme gevoelens van deze zielige bovarist geven het slappe koord terug wat spanning.

Absolute uitblinker was *La Musica* van het Nationaal Toneel (Nederland). Met deze bejubelde Durasvoorstelling slaagden drie acteurs er in op hoogst conventionele manier pieken van spanning op te bouwen. Na een scheiding komt een paar terug in het hotel waar ooit hun relatie begon. De breuk van hun huwelijk is al lang verteerd, maar een fysieke scheiding is onverdraaglijk.

Het siert de Konventie dat ze met haar festival bescheiden wil beginnen. Volgend jaar moet er toch wat meer volk komen om de naam 'Europees Theaterfestival' waar te maken. Zoniet zie je niet dat er onder de vlag ook nog een lading zit.

Geert Sels

De Tijd Antwerpen

Vaders en zonen

Vorig jaar bracht het NTG een overgeorkestreerde voorstelling van *Vaders en Zonen*, de toneelbewerking door Brian Friel van Toergenjews roman uit 1862. De Tijd nam dezelfde Toergenjew op het programma. Maar nu in een eigen bewerking van regisseur Lucas Vandervost, en aangeboden als sober theaterverhaal. Waar de Engelse regisseur Nick Hamm in Gent vergaloppeerde, 'cocoont' Vandervost er zacht op los. Of: tegenover een opgefokte beelden- motoriek staan intimistisch ingekleurde plaatjes.

Toergenjew plaatst het generatieconflict van 'vaders' en 'zonen' niet in een psychologisch perspectief van een enge familie-aneccdotiek. Het gaat eerder om een ruimer ideologisch conflict tussen 'oud' en 'nieuw', tussen de liberale Russische landadel en de democratische jeugd van 1860. Zijn hoofdfiguren zijn daarvan echter niet zomaar de vertegenwoordigers.

Bazarow is nihilist, maar heel wat linkse jonge intellectuelen hadden met zijn positivistische levensbe-

schouwing weinig te maken; integendeel, velen waren idealist en geloofden sterk in de toekomst van het Russische volk. En de enige 'vader' in het stuk is een brave kerel, die zo goed mogelijk met zijn tijd probeert mee te zijn (b.v. zijn lijfeigenen vrijlaat) en dus ontgoocheld is wanneer men hem desondanks toch afschrijft.

Nóg voor de roman verscheen was er al heibel. Toergenjew schaaftde hier en daar bij, en het lijkt er niet op dat hij tenslotte een tendentieuze roman schreef, al zochten 'links' en 'rechts' wel ijverig naar zijn politieke intenties. Vandervost doet dat niet.

Door uit de roman een verhaal te distilleren dat zich op een paar fundamentele menselijke drijfveren concentreert, geeft hij de materie een vrij algemeen karakter. Maar het stuk is soms te weinig suggestief of te expliciet om voor een krachtige theaterparabel door te gaan. Dat geldt zowel voor tekst als opvoering. Tekst, spelconcept en decor vormen een harmonisch geheel, maar het globale beeld is zo gladgestreken dat het weinig ruimte schept voor de toeschouwer om erin onder te duiken. Het mankement van deze productie is dat een zekere stilerende vergeefs probeert het gebrek aan theateravontuur te compenseren.

De beperking tot acht personages dwingt Vandervost tot keuzes. Teksten worden herschikt, configuraties

vereenvoudigd, gebeurtenissen samengebracht in een eenheidsdecor: het tanend landschap van Nikolaj Petrowitsj (Dirk Buysse). Hij woont er samen met zijn broer Pawel (Bob De Moor) en met Fenetsjka (Antje De Boeck), het vroegere dienstmeisje, van wie hij een zontje heeft. De rust wordt enigzins verstoord wanneer Nikolajs zoon Arkadi (Wim Danckaert) met zijn vriend en medestudent Bazarow (Dirk Tuypens) thuiskomt. De nieuwlichterij doet haar intrede.

Het decor fungeert als licht esthetiserende context. Een klein platform met tafeltje en stoel suggereert eethoek of salon, een 'kloof' in de bodem is de gracht waar Bazarow kikkers vangt en het achterdoek is een decoratief fluïdum. De belichting drenkt het gordijn in haast onmerkbaar uitvloeiende tinten van roze, oker en lila. Nu eens baadt de scène in felle gloed, dan weer in matte glans. Het is een louter sfeerbepalende vorm van poëtisering.

Veel wezenlijker is de eenheidsbeleving op een ander vlak. De acteurs blijven bijna constant op de scène. Hiervoor staat hen op de achtergrond een rij stoelen ter beschikking. Dit procédé, dat de laatste tijd toch wel erg modieus aan het worden is, vindt in deze voorstelling zijn verantwoording in het feit dat het stuk geconcipieerd is als een soort groepsvertelling, waarbij elk perso-

Tentative de soirée en tenue de suicide - Foto Yves Guibeaud